TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Hành vi mua bán, sử dụng trái phép hóa đơn có diễn biến ngày càng tinh vi

17:55 19/07/2026

Theo đại diện Cục Thuế, việc tuân thủ nghiêm các quy định về thuế và hóa đơn không chỉ là nghĩa vụ của mỗi doanh nghiệp mà còn là nền tảng xây dựng môi trường kinh doanh minh bạch, cạnh tranh lành mạnh và phát triển bền vững. Tuy nhiên, vì lợi ích, các hành vi mua bán trái phép hóa đơn giá trị gia tăng vẫn tồn tại và ngày càng có diễn biến phức tạp.

Theo ông Nguyễn Tiến Trung, Trưởng Ban kiểm tra (Cục Thuế), qua công tác quản lý thuế, cơ quan thuế đã nhận diện được cụ thể các hành vi có dấu hiệu gian lận thuế liên quan đến sử dụng hóa đơn bất hợp pháp, như: Hàng hóa, dịch vụ bán ra có căn cứ xác định giá bán; giá chuyển nhượng ghi trên hợp đồng thấp hơn giá thị trường đối với một số trường hợp có giá trị giao dịch lớn, như: Chuyển nhượng vốn, bất động sản, phương tiện giao thông, vận tải...

Hóa đơn giá trị gia tăng có dấu hiệu rủi ro, như: doanh nghiệp bên bán đã ngừng, nghỉ kinh doanh trước thời điểm cơ quan thuế thông báo và không kê khai đầu ra, doanh nghiệp có quan hệ với các đối tượng liên quan đến các vụ án đang được điều tra, xét xử.

Phòng Cảnh sát kinh tế, Công an TP. Hồ Chí Minh triệt phá đường dây phát hành, mua bán trái phép hóa đơn liên quan 12 đối tượng (tháng 4/2026). Ảnh: congan.hochiminhcity.gov.vn

Bà Nguyễn Thị Lan Anh, Trưởng Ban pháp chế (Cục Thuế) cho biết, gian lận hoàn thuế giá trị gia tăng gắn với hành vi mua bán, sử dụng trái phép hóa đơn đang diễn biến ngày càng tinh vi, có tổ chức và mang tính hệ thống.

Các đối tượng vi phạm không chỉ lợi dụng kẽ hở pháp luật mà còn khai thác hạn chế trong cơ chế phối hợp, chia sẻ dữ liệu và thẩm quyền giữa các cơ quan chức năng để hình thành các chuỗi doanh nghiệp "ẩn danh", hợp thức hóa dòng tiền và chứng từ nhằm chiếm đoạt tiền hoàn thuế từ ngân sách nhà nước.

Từ những nhận diện nêu trên, cơ quan thuế đã phối hợp với cơ quan công an điều tra, đưa ra xử lý nhiều vụ án liên quan đến hành vi mua bán, sử dụng hóa đơn bất hợp pháp. Điển hình như vụ việc buôn bán hóa đơn liên quan đến 3 công ty gồm: Công ty TNHH Thành An - Hà Nội, Công ty TNHH thiết bị y tế Danh, Công ty TNHH thiết bị y tế Tràng Thi.

Các công ty/hộ kinh doanh này đã bán 19.167 hóa đơn giá trị gia tăng khống (tổng giá trị tiền hàng trước thuế là 3.689 tỷ đồng, thuế giá trị gia tăng là trên 75 tỷ đồng, các đối tượng hưởng lợi bất chính trên 257 tỷ đồng).

Hành vi của 3 công ty nêu trên gây thiệt hại cho nhà nước trên 743 tỷ đồng. Qua điều tra, cơ quan Cảnh sát điều tra Bộ Công an đã tiến hành khởi tố 32 bị can là giám đốc, chủ cửa hàng, đại diện theo pháp luật của các công ty/hộ kinh doanh.

Bà Nguyễn Thị Lan Anh cũng cho hay, nếu chỉ dựa vào các biện pháp quản lý hành chính đơn thuần thì khó có thể xử lý triệt để các hành vi gian lận có tổ chức, xuyên địa bàn và sử dụng nhiều pháp nhân trung gian như hiện nay.

Do đó, cần tiếp tục hoàn thiện cơ chế phối hợp liên ngành giữa cơ quan thuế, lực lượng Công an, Viện Kiểm sát nhân dân và Tòa án nhân dân theo hướng đồng bộ, thực chất và kịp thời; tăng cường ứng dụng công nghệ, phân tích dữ liệu lớn và quản trị rủi ro trong quản lý hóa đơn điện tử, hoàn thuế. Đồng thời nâng cao trách nhiệm của người nộp thuế trong tuân thủ pháp luật về hóa đơn, chứng từ và kê khai thuế.

Tuấn Ngọc